

'S-GRAVENHAGE, 17 Augustus 1954

Ref. No. 8357

AAN: MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

DOA, -/OP/ZA
DIO, -/PZ
Z DGIN
DBI, -/PL

Fotocopie nr: 101.920

FO

CODETELEGRAM

Plaats van afzending: C A N B E R R A

Datum van afzending: 17-8-54

Inhoud (Paraphrase) —

Datum van ontvangst: 17-8-54

GEHEIM

Nu het aannemelijk is, dat de te Baguio op de Philippijnen uit te werken verdragstekst collectief verzet met alle middelen zal inhouden tegen communistische agressie in een bepaald geografisch gebied, rijst naar mijn mening de vraag wat Nederland dient te doen in verband met het feit, dat Nieuw Guinea midden in dat gebied ligt. Ofschoon External Affairs alhier nooit toespeling heeft gemaakt op eventuele rol van Nederland in SEATO, is de publieke opinie in Australië zeer gevoelig voor het strategisch belang van Nederlands Nieuw Guinea voor Australië. Sydney Morning Herald schrijft 16 dezer bijvoorbeeld in editorial "What ever the reasons for Hollands determination to maintain West New Guinea as a Dutch possession, it must relieve Australian mind especially at a time when the defence of her North approaches has assumed paramount importance. Australia insists that New Guinea should be in the hands of those, capable and willing to defend it. On that there can be no compromise". In dit verband is tevens te vermelden, dat een paar dagen geleden een liberaal lid van het Parlement tijdens question time aan Casey vroeg of hij wist dat de Nederlandse Marine in Nieuw Guinea versterking zou ontvangen. Tevens werd door dit Parlementslid gevraagd of Casey kon mededelen, of Australië en Nederland voor verdediging van Nieuw Guinea samenwerkten. Minister Casey had op het eerste gedeelte een bevestigend antwoord gegeven. Op de tweede vraag had hij echter geantwoord dat hem dienaangaande niets bekend was. Casey had tegelijkertijd de vragensteller naar de verantwoordelijke Minister verwezen.

Harold Cox, President van Parliamentary Press-gallery, schreef reeds eerder in "Brisbane Mail" naar aanleiding van de komende SEATO conferentie "Announcements over the last week show that Government of Holland far from considering transfer of Netherlands New Guinea to Indonesia, is concentrating on guarding of Dutch interests there with work manlike vigour. A decision by The Hague to build a new line of airbases through the territory virtually extends operational range of RAAF by some hundreds of miles to North and West because it is certain that in any future Pacific war, as in the last, Australia and Holland would be allies sharing their difficulties. The decision was followed by an announcement that Dutch destroyer Piet Hein is to be stationed in the territory by the end of this month and that she will be reinforced before end of this year by two new super destroyers just completed for tropical service in the Netherlands Navy".

Ik vraag mij af of het niet overweging verdient op grond van onze positie in de West-Pacifico, welke gezamenlijke verdedigingsplannen te zijner tijd noodzakelijk maakt en ook van Nederlandse zijde militaire commitments zal vragen, óf van de volgende stappen te nemen:

1. Aan de landen welke te Baguio bijeenkomen, elk afzonderlijk van tevoren op vertrouwelijke wijze bekend te maken, dat afwezigheid van Nederland niet

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal worden geantwoord.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon worden gesproken.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig te worden opgeborgen.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen te worden verbrand (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen worden vervaardigd.

-2-

CODETELEGRAM

haar wens is, zodat Nederland eventueel geen verwijt kan worden gemaakt dat zij gebrek heeft aan belangstelling of internationaal plichtsgevoel.

2. Eventueel met argument lidmaatschap Zuid-Pacific Commission in de hand, toelating te Baguio te suggereren, hetzij als deelnemer teneinde later full member, hetzij als observer om later associate member te worden. Terwijl geen van beide stappen in feite aan onze militaire verplichtingen iets zouden toevoegen en onze positie, als land dat zich verantwoordelijkheden in vrije wereld bewust is, versterken, zouden stappen sub 1 duidelijk maken dat Nederland gaarne zou hebben deelgenomen, zonder dat een rebuff mogelijk is. Een demarche zoals bedoeld sub 2 zou bovendien mogelijkerwijs Indonesische initiatieven in de Verenigde Naties ondermijnen. Uit de aard der zaak zou bij sub 2 de grootste omzichtigheid geboden zijn, daar openbare rebuff tot elke prijs te voorkomen. Indien de regering van Nederland in laatstgenoemde zin zou willen handelen, zou opening van demarche het beste kunnen plaats vinden in Canberra op eerder genoemde gronden. Alleen wanneer hier instemming zou zijn bereikt plus Australische toezegging van actieve steun in andere betrokken hoofdsteden, ware verdere stappen te ondernemen. Een uiteenzetting van Uw inzichten terzake zou door mij zeer op prijs worden gesteld. Indien het mogelijk is gaarne telegrafisch om de juiste toon te kunnen treffen in gesprekken op External Affairs.

WINKELMAN 46

CM/ER

Ter bevestiging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.